

Pramukh Swami Science & H.D.Patel Arts College, Kadi.

Internal Examination-2018

B.A.-Sem-VI Sanskrit: Paper – C.C.-607 [Marks: 40]

DT: 06/03/2018

Time: 11:00 to 12:30

सांख्यकरिका-श्रीईश्वरकृष्णः

प्र.१. नीचेनामांथी गभेते त्रणकारिकाओ सानुवाए समञ्जसो. 12

- (१) मूलप्रकृतिरविकृतिमहदाध्याः प्रकृतिविकृतयः सप्त ।
षोडशकस्तु विकारो न प्रकृतिर्न विकृतिः पुरुषः ॥
- (२) त्रिगुणमविवेकी विषयः सामान्यमचेतनं प्रसवधर्मि।
व्यक्तं तथा प्रधानं तद्विपरीतस्तथा च पुंमान् ॥
- (३) कारणमस्त्यव्यक्तं प्रवर्तते त्रिगुणतः समुदयाच्च ।
परिणामतः सलिलवत् प्रतिप्रतिगुणाश्रयविशेषात् ॥
- (४) तस्मात्तत्संयोगादचेतनं चेतनवदिव लिङ्गम् ।
गुणकर्तृत्वेऽपि तथाकर्तव्यं भवत्युदासीनः॥
- (५) अध्यवसायो बुद्धिधर्मो ज्ञानं विराग ऐश्वर्यम्।
सात्त्विकमेतद्रूपंतामसमस्माद्विपर्यस्तम् ॥
- (६) एते प्रदीपकल्पाः परस्परविलक्षणा गुणविशेषाः।
कृत्स्नं पुरुषस्यार्थं प्रकाशबुद्धौ प्रयच्छन्ति ॥

प्र.२ सांख्यदर्शननीगुण-वियार तःभारा भते ज्ञानावो.

16

अथवा

- (૧) દુઃખત્રયઃ (૪) સત્કાર્યવાદ
(૨) પ્રમાણત્રયઃ | (૫) પુરુષબહુત્વમ્ |
(૩) વ્યક્તનું સ્વરૂપ (૬) અષ્ટધાસિદ્ધિઃ

પ્ર.૩ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે છ પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. 12

- (૧) સાંખ્યદર્શનના ગ્રંથોમાં કયો ગ્રંથ પ્રમાણભૂત ગ્રંથકયો છે ?
(૨) સાંખ્યદર્શનના મહત્વના આચાર્યોનાં નામ આપો.
(૩) ત્રણ પ્રકારના દુઃખોમાં કયા કયા દુઃખોનો સમાવેશ થાય છે ?
(૪) ત્રિવિધ દુઃખના નાશ માટેના શ્રેષ્ઠ ઉપાય કયો છે ?
(૫) સાંખ્ય મત મુજબ પ્રમાણો કેટલા છે ? કયા કયા ?
(૬) પદાર્થની અનુપલબ્ધિના કારણોજણાવો.
(૭) પ્રકૃતિનાં વિવિધ નામો જણાવો.
(૮) પ્રકૃતિમાંથી કમશઃ કયા કયા પદાર્થો ઉત્પન્ન થાય છે ?
(૯) વ્યક્ત અને અવ્યક્ત પ્રકૃતિનું સામ્ય જણાવો.
(૧૦) ત્રણ ગુણોનાં લક્ષણો જણાવી, તેના કાર્યો જણાવો.
(૧૧) જ્ઞાનેન્દ્રિયો કેટલી છે ? કઈ કઈ ?
(૧૨) સંધિ છોડો.(૧) વિદ્યાલયઃ | (૨) ધનુષ્ટન્કારઃ|

॥ શુભમ્ ભૂયાત્ ॥